

Meetnet Urbane Soorten (MUS)

Nieuwsbrief maart 2014

Het nationale stadsvogelmeetnet MUS is opgezet door Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland om de aantalsontwikkeling en verspreiding van broedvogels in bebouwde gebieden goed in beeld te brengen. De resultaten vormen ook een indicator voor de milieukwaliteit van onze directe woonomgeving.

Het achtste jaar, eerste telperiode 1-30 april!

Beste MUS-teller,

We beginnen met zijn allen aan het achtste jaar MUS. De reeks wordt steeds langer dus ook interessanter. Het voorjaar is al volop losgebarsten en veel vogels laten van zich horen. Hoe anders was het vorig jaar toen veel waarnemers klaagden dat het zo koud was. Maar nu kan het rond zonsopkomst ook nog wel fris zijn. Toch kunnen we nu al zeggen dat het een heel ander voorjaar wordt. Ook de winter voorafgaand is nu totaal anders dan die van vorig jaar. Ik sta te popelen om de eerste ronde te doen.

Resultaten

De nieuwste indexen 2007-2013 zijn te vinden op <http://www.sovon.nl/nl/content/stadsvogeltrends> en op de laatste pagina van deze nieuwsbrief. In het kort worden hieronder de resultaten weergegeven. In 2013 zijn er ruim 364.000 vogels doorgegeven van 163 soorten. Van maar liefst 76 soorten is een trend beschikbaar. Net iets meer soorten laten een afname zien tegen een toename respectievelijk 33 om 29; de overige 14 zijn stabiel. De grootste klappen vielen onder de groep van struikbroeders en insecteneters. Voorbeelden uit één of beide groepen zijn Gierzwaluw, Merel, Zanglijster, Winterkoning, Spotvogel en Tuinfluiter. Ook een deel van de vogels afhankelijk van bomen zit in de min. Bij de vogels die in of op gebouwen broeden, zoals Spreeuw, Stadsduif, Huismus en Kauw, houden de soorten in de plus en min elkaar in evenwicht. De meeste watervogels zijn toegenomen. Meer grote soorten nemen toe dan kleine soorten. Grote soorten worden soms als een gevaar gezien (predatie) voor de kleine soorten. Maar als we de watervogels niet meetellen (vnl. groot maar geen gevaar) dan blijft er van deze overmacht niet veel over. Kijkend naar de trekstrategie zijn er niet opvallend meer of minder soorten in de min of plus als we het vergelijken met het beeld van alle soorten. De resultaten van de eerste zeven jaar verschijnen binnenkort in Sovon-Nieuws. In de digitale-nieuwsbrief worden de resultaten op provinciaal niveau gepresenteerd.

Stadsvogels in hun domein

In februari verscheen dit mooie boek van Jip Louwe Kooijmans, ook MUS-teller, van Vogelbescherming. De MUS-resultaten zijn geheel de basis van dit boek. Jip liet zich inspireren door het boek *Vogels in hun domein* <https://www.sovon.nl/nl/40jaarsovon/vogels-hun-domein> van Luuk Tinbergen uit 1941. Alle op dat moment actieve MUS-tellers hebben een exemplaar als dank ontvangen. Van vele waarnemers ontvingen we positieve reacties wat ons natuurlijk goed doet. Een grappig en onderhoudend interview met Jip is te beluisteren op <http://spijkersmetkoppen.vara.nl/media/310367>

Tips voor de tellingen en invoer

MUS is een monitoringmeetnet en het is van belang dat tellers proberen hun eigen gebied zo lang mogelijk te blijven tellen en ook alle drie de tellingen. Doordat MUS eenvoudig van opzet is hopen we dat dit lukt. Als je door omstandigheden een jaar niet kunt tellen hoeft dat echter niet meteen een definitieve afmelding te betekenen. Het handigste is om de **tellingen te plannen** in je agenda. Ook een medeteller is handig als achtereenvolgende als je niet kunt.

Op de MUS-pagina <https://www.sovon.nl/nl/MUS> staat alle informatie over MUS en ook een document met tips en trucs voor de telling en de invoer

<https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/Tips%20voor%20telling%20en%20invoer%20MUS.pdf>

Andere activiteiten

In de komende week ben ik twee maal te gast bij een vogelwerkgroep om te vertellen over MUS. Op 26 maart doe ik een presentatie bij de IVN De Ronde Venen & Uithoorn in Wilnis en op 28 maart bij de wadvogelwerkgroep FFF in Marrum (Fr). Kijk voor de details <https://www.sovon.nl/nl/content/agenda-activiteiten> De MUS-tellers zijn natuurlijk speciaal welkom.

De Nationale Vogelweek is dit jaar van 17-25 mei en iedereen kan een excursie aanmelden. Een MUS-telling is een mogelijkheid waarmee je andere deelgenoot kunt maken van het tellen en stadsvogels. Maar je kunt ook een excursie doen over stadsvogels of in een ander gebied <http://www.vogelweek.nl/>

Meer informatie: op de MUS-pagina van Sovon <http://www.sovon.nl/nl/mus>

Ook op de Sovon-Facebook & Twitter staan regelmatig berichten over stadsvogels.

Vragen? Waarnemerscode of wachtwoord vergeten, neem dan gerust even contact op met Jan Schoppers, Sovon Vogelonderzoek Nederland
024- 7 410 410, mus@sovon.nl

Veel plezier met de tellingen en laat me weten wat je boeit!

Jan Schoppers

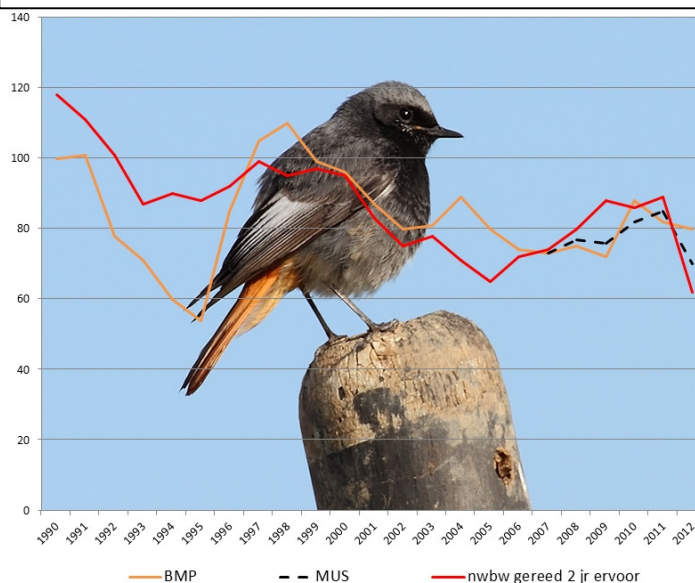
Voor in je agenda: DRIE TELRONDES IN 2014

Ochtendronde 1 : periode 1-30 april (eerste weekend 5 en 6 april)

*Ochtendronde 2: periode 15 mei-15 juni (eerste weekend 17 en 18 mei)
(telpunten in omgekeerde volgorde tellen)*

Avondronde: periode 15 juni-15 juli (eerste weekend 15 juni)

De Ochtendrondes starten een half uur voor en eind tot twee uur na zonsopkomst en de Avondronde tussen 19.00 uur en zonsondergang

Aantalsontwikkeling van de Zwarte Roodstaart in het BMP (oranje lijn) en MUS (stippellijn) vergeleken met de nieuwbouw gereed 2 jaar eerder (rood).
Strenge winters lijken niet van invloed op de trend maar wel de nieuwbouw.

Van Sovon-Facebook met korte tekst en binnenkort met een uitgebreide tekst in het te verschijnen Broedvogelrapport 2012.

Foto: Zwarte Roodstaart, Koos Dansen.

Tabel 1. De trend (index) van soorten in MUS in 2007-13. Bron: Sovon, NEM en CBS.

Euring	Soort	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Trend	Trend 2007-13
1820	Krakeend	100	146	147	214	199	278	303	++	sterke toename
1610	Grauwe Gans	100	124	155	165	214	246	258	++	sterke toename
1340	Ooievaar	100	232	154	279	288	350	277	++	sterke toename
5910	Kleine Mantelmeeuw	100	108	140	129	166	200	199	++	sterke toename
12750	Grasmus	100	90	117	135	182	160	163	++	sterke toename
7120	Halsbandparkiet	100	103	142	171	161	168	165	++	sterke toename
2030	Kuifeend	100	120	139	154	156	166	180	++	sterke toename
12770	Zwartkop	100	105	114	130	163	149	131	++	sterke toename
1700	Nijlgans	100	126	121	133	157	158	141	+	matige toename
1661	Grote Canadese Gans	100	250	1665	1765	1391	2837	4119	+	matige toename
3200	Slechtvalk	100	164	171	369	172	327	344	+	matige toename
13490	Bonte Vliegenvanger	100	67	118	120	170	109	150	+	matige toename
11220	Gekraagde Roodstaart	100	69	75	87	111	135	112	+	matige toename
2870	Buizerd	100	140	156	142	140	187	166	+	matige toename
14790	Boomklever	100	121	127	130	148	114	179	+	matige toename
8760	Grote Bonte Specht	100	121	108	122	144	136	141	+	matige toename
6150	Visdief	100	93	130	99	119	123	140	+	matige toename
5820	Kokmeeuw	100	98	109	101	97	116	142	+	matige toename
15390	Gaai	100	102	110	115	141	122	124	+	matige toename
1520	Knobbelzwaan	100	100	117	117	116	134	124	+	matige toename
6680	Holenduif	100	110	133	128	137	118	137	+	matige toename
15490	Ekster	100	102	105	109	117	117	118	+	matige toename
16490	Groenling	100	112	113	119	120	114	129	+	matige toename
15600	Kauw	100	102	109	101	114	115	116	+	matige toename
14620	Pimpelmees	100	104	100	109	116	109	113	+	matige toename
4290	Meerkoet	100	104	109	107	107	112	118	+	matige toename
15910	Huismus	100	97	106	108	119	111	105	+	matige toename
5920	Zilvermeeuw	100	107	110	107	112	121	108	+	matige toename
13110	Tjiftjaf	100	110	99	106	119	120	100	+	matige toename
1860	Wilde Eend	100	98	104	99	97	102	95	0	stabiel
15630	Roek	100	113	114	100	109	95	94	0	stabiel
8560	Groene Specht	100	114	117	114	98	103	99	0	stabiel
15671	Zwarte Kraai	100	102	100	99	96	98	100	0	stabiel
10840	Heggenmus	100	100	103	104	94	92	105	0	stabiel
9920	Boerenzwaluw	100	104	116	144	124	97	99	0	stabiel
11210	Zwarte Roodstaart	100	107	105	114	119	95	108	0	stabiel
5900	Stormmeeuw	100	79	71	78	83	68	110	0	stabiel
14870	Boomkruiper	100	110	117	116	103	108	112	0	stabiel
7240	Koekoek	100	129	108	129	130	122	104	0	stabiel
4500	Scholekster	100	133	132	134	135	109	126	0	stabiel
10201	Witte Kwikstaart	100	98	113	120	133	111	103	0	stabiel
16530	Putter	100	78	84	117	105	121	82	0	stabiel
12510	Kleine Karekiet	100	90	93	96	113	123	95	0	stabiel
6700	Houtduif	100	107	103	105	102	101	98	-	matige afname
6840	Turkse Tortel	100	102	107	102	104	96	99	-	matige afname
14640	Koolmees	100	101	100	106	99	97	96	-	matige afname
11870	Merel	100	100	96	97	94	94	91	-	matige afname
16360	Vink	100	97	96	96	94	91	89	-	matige afname
3940	Fazant	100	89	94	100	99	87	82	-	matige afname
4240	Waterhoen	100	113	105	96	86	89	102	-	matige afname
7950	Gierzwaluw	100	88	116	98	106	83	83	-	matige afname
12000	Zanglijster	100	96	87	89	84	85	81	-	matige afname
10990	Roodborst	100	96	90	79	71	80	85	-	matige afname
6658	Stadsduif	100	105	101	86	99	85	79	-	matige afname
13120	Fitis	100	114	107	103	103	93	77	-	matige afname
10010	Huiszwaluw	100	103	91	92	108	76	75	-	matige afname
12760	Tuinfluit	100	106	90	94	102	87	69	-	matige afname
15820	Spreeuw	100	94	77	71	72	72	72	-	matige afname
1869	Soepeend	100	95	98	79	84	75	70	-	matige afname
1220	Blauwe Reiger	100	99	97	76	86	81	67	-	matige afname
720	Aalscholver	100	100	93	74	67	72	77	-	matige afname
4930	Kievit	100	145	119	108	100	75	90	-	matige afname
15980	Ringmus	100	61	93	73	67	60	57	-	matige afname
16600	Kneu	100	85	80	71	75	66	56	-	matige afname
13140	Goudhaan	100	133	76	90	81	62	73	-	matige afname
14400	Glanskop	100	58	31	63	63	38	36	-	matige afname
13350	Grauwe Vliegenvanger	100	100	74	63	76	78	34	-	matige afname
1750	Muskuseend	100	147	117	88	65	46	54	-	matige afname
3670	Patrijs	100	212	66	138	82	67	31	-	matige afname
7570	Steenuil	100	206	76	81	93	71	27	-	matige afname
10660	Winterkoning	100	108	100	86	78	81	78	--	sterke afname
14370	Staartmees	100	125	103	116	74	84	61	--	sterke afname
12020	Grote Lijster	100	83	72	52	62	43	47	--	sterke afname
12590	Spotvogel	100	77	67	50	49	48	29	--	sterke afname
8310	IJsvogel	100	119	47	37	99	32	31	--	sterke afname
11060	Blauwborst	100	100	89	80	74	42	30	--	sterke afname